

KIROL KAZETARITZA

Kirolak, emakumezkoen ahots eta lumarekin kontatuak

 KIROLAK / Mikel Ibargaien

Kirol kazetaritza betidanik izan da gizonen gotorleku. Urte batzuk atzera apenas topa zitekeen emakumerik kirol erredakzioetan eta bidea ireki zuten emakumeek gogor borrokatu behar izan zuten haien balioa erakutsi eta ordura arte oso matxista zen mundu batean lekua egiteko. Egun erreferente bihurtu diren emakumeek harresi hura eraitsi zutenetik egoera normalizatzen ari da pixkanaka, nahiz eta gizonek gidaturiko alor bat izaten jarraitzen duen kirol kazetaritzak.

Iniestak pasea Neymarri, brasildarrak Messirekin jokatu du; kontuz, argentinarra oso arriskutsua da-eta zelaiko azken metroetan. Atzean utzi du Pepe, Ramos irten zaio bidera, baina hau ere primeran gainditu du, Keylor Navasen aurrean bakar-bakarrik dago eta... gooooo

ooooo!!!». Futbol partida baten kontaketa ren zati bat besterik ez da, baina, muinera joan eta hitz horiei ahotsa nork jartzen dien aztertzen hasiz gero, ia %100ean gizon bat izango da. Izan ere, egoera orekatzen ari den arren, eta kirol erredakzioetan gero eta emakume gehiagok lan eginagatik, oraindik orain kirol kazeta-

Lerro hauen azpian, ezkerretara, Paloma del Rio TVE Espainiako telebista publikoko kazetaria, eta, eskuinaldean, Euskadi Irratiko Arritxu Iribar. Hurrenez hurren, 29 eta 28 urte daramatzate kazetari lanean. GAUR8

ritzak gizonezkoak erabat nagusi diren mundu bat izaten jarraitzen du, eta batzuek eta besteek egiten dituzten lanak eta dituzten ardurak desberdinak dira kasurik gehienetan.

Errealitate hori nabarmenagoa zen duela urte batzuk. Orduan arraroa zen emakume bat kirol gaiak jorratzen ikustea. Testuinguru hartan eman zituzten lehen urratsak kirol kazetari moduan zenbait emakumek. Paloma del Rio, esaterako, duela 29 urte iritsi zen TVE Espainiako telebista publikoko kirol erredakziora. 1986. urteko udaran amaitu zuen karrera eta telebistan praktikak egiteko iragarki bat ikusita probetara aurkeztea erabaki zuen.

«Ikasketa espediente ona nuen eta hartu egin ninduten. Gainera, kirol sailera bideratu ninduten, nik gustuko nuenera, hain zuzen. Hala, hiru hilabetez bekadun aritu ostean azaroan sinatu nuen nire lehen lan kontratua telebistan, sei hilabeterako. Epe horretan oposaketak

egin ziren eta plaza atera nuen», kontatu du.

Urtebete geroago hasi zen Euskadi Irratian lanean Arritxu Iribar. Iribarrek Euskal Filologia amaitu berritan izan zuen lehen hartu-emana irratiarekin, baina hasiera hartan ez zen kirolean ibili, baizik eta goizeko saio batean Joxerra Garziarekin batera. «Nik kirol kazetari izan nahi nuen, eta, ingurukoak ere horretaz jabetu zirenez, txirrindularitza buruzko gauzatxo batzuk egiten hasteko aukera eskaini zidaten irratian hasi eta bi urtera. Gero, kirol erredakziora pasa nintzen, jada oposaketak gaindita».

Belaunaldi hartakoa da GARA egunkariko kazetari Miren Sanez ere. Duela 26 urte ekin zuen bere kazetari ibilbidea «Egin»-en, baina, Iribarren moduan, Sanezek ere ez zuen kirolean izan lehenengo geralekua: «Bestelako sekzio batzuetan jardun nuen lehenengo urtean, baina, ondoren, kiroleko arduradunak deituta egin nuen jauzia,

Miren Saenz: «Ondo hartu ninduten lankideek eta erabat logikoa iruditzen zait, izan ere, ‘Egin’ edo GARA bezalako egunkarietan berdintasuna bezalako baloreak bultzatzen dira»

eta kirolean dihardut ordudunik».

Del Rio ez zen emakumezko bakarria Espainiako Telebista Publikoko kirol erredakzioan. Mercedes Milak –egun Tele 5 kateko “Gran Hermano” saioko aurkezlea– 1 Formulako lasterketen emankizunak egiten zituen eta Mari Carmen Izquierdo, Olga Viza, Maria Escario eta Maria Antonia Martinek ere kirol gaiak jorratzen zituzten: «Esan daiteke emakume horiek ireki zutela bidea lehenengoz, eta ni haiekin batera aitzindarietako bat izan nintzela ordura arte gizonezkoe-na zen mundu batean». Iribarrrek eta Saenzek, berriz, bakarrik egin behar izan zuten bide hori, baina nabarmentzen dute oso harrera ona jaso zutela gainerako lankideengandik eta hasieratik normaltasunezko tratua izan zutela. «Garai hartan ni nintzen ‘Egin’-eko kirol erredakzio-ko emakume bakarria. Geroago hasi zen kolaboratzaile gisa Amaia Ugarte Lasagabaster. Halere, oso ondo hartu ninduten

Paloma del Rio: «Kazetari gazteekin ez zegoen problemarik, arazoa futbola lantzen zuten eta 50 urte inguru zituzten kazetari beteranoak ziren; mesfidantzaz begiratzen ziguten»

lankideek eta erabat logikoa iruditzen zait, izan ere, ‘Egin’ edo GARA bezalako egunkarietan berdintasuna bezalako baloreak bultzatzen dira, eta, beraz, hor diskriminazio bat egitea kontr-esankorra litzateke. Hemen matxismoak ez du lekurik, printzipio kontua da», azaldu du Saenzek.

Del Riori ordea, tokatu zitzaion oso bestelako egoera desatsegin eta gordin bat bizitzea: «Kazetari gazteekin ez zegoen problemarik, arazoa futbola jorratzen zuten eta garai hartan 50 urte inguru zituzten kazetari beteranoak ziren. Haiek beti mesfidantzaz begiratzen ziguten eta nik haietako batekin esperientzia arraro bat izan nuen. ‘Zuk polita, kirol kazetari mo-

duan aurrera egiteko ideia duzu edo erizaintzara bueltatuko zara?’ –erizain moduan ere lan egin zuen kazetaritzan hasi aurretik– eta horrelakoak esaten zizkidan eta niri tonu hura ez zitzaidan batere gustatzen. Behin, gainera, berarekin bakarrik geratu nintzenean ukituak egin zizkidan eta nik berehala erantzun nion esanez ea jokabide hura normala iruditzen zitzaion eta ea gustatuko litzaiokeen bera egiten ari zen gauza berbera bere alabari egitea. Nire ustez mentalitate matxista hura beraien arloan beraiek baino horberik ez zegoela uste zutelako eta han beste inor sartzerik nahi ez zutelako ematen zen», kontatu du.

Gazteagok dira Natalia Arroyo (“Ara” egunkaria), Sara Gandara (ETB) eta Ainara Hernando (“Ciclismo a Fondo” aldizkaria), eta, hortaz, askoz geroago barneratu ziren kirol kazetaritzan. Haatik, topaturiko egoera antzekoa izan zen. Arroyok 22 urterekin utzi behar izan zuen futbola –Bartze-

lona eta Espanyol taldeetako jokalaririk ohia da– jasandako lesio larrien ondorioz. Dena den, artean lotura estua mantentzen du futbolarekin, izan ere, kirol kazetaria izatez gain, Kataluniako emakumezkoen futbol selekzio-ko hautatzailea ere bada: «‘Ara’ egunkarian hasitakoan bost erredaktore finko ginen lantaldean eta horietatik bi emakumezkoak, ni eta beste bat. Harrera oso ona izan zen. Erredakzio gaztea gara eta lankideek ikuspegi zabal eta irekia dute. Beste hedabide batzuetan ausartzen ez diren gaiak jorratzen ditugu ‘Ara’-n eta niregan konfiantza handia dute», argitu du.

Gandara Euskal Telebistara iritsitakoan beste bi emakume baino ez zeuden kiroleko lantaldean: «Ana Ramos eta Elena Azpeitia ziren emakumezko kirol kazetari bakarrak. Gaur egun, Janire Fragua ere badabil Athletic lantzen». Hernandok, bere aldetik, autonomo gisa egiten du lan, baina hilero idazten du “Ciclismo a Fondo” aldizkarian, eta, halaber, “La Razon” egunkariarentzat Frantziako Tourreko kronikak egin ohi ditu. Halere, kirol kazetaritzara lehen gerturapena “Noticias de Alava”-n egindako praktiketan izan zuen 2005ean. «Egunkarian oso gazte hasi nintzen, karrerako lehenengo urtean, eta emakume bakarria zegoen kirol arloan. Ondoren, Gasteizko Onda Cero irratiari lan egin nuen eta bertan ez zegoen emakumerik. Orain, ‘Ciclismo a Fondo’-n ere ni naiz bakarria».

GEHIAGO DEMOSTRATU BEHARRA

Ikuspegi atzerakoia duten gizar-teko zenbait sektoretan errotuta egon da urte luzez emakumeek kirolaz hitz egiteko eta berau ulertu eta aztertze-ko behar beste-ko gaitasunik ez duten pentsamendua. Gaia mahai gainera ateratu bota du atzera Del Rio-ko tesi hori: «Hori sekulako zentzugabekeria da, emakume-ek gizonen adinako gaitasuna dugu kirolak ulertzeko, gako-ak interesean dago. Emakumeek kirolak eta beraien arauak ulertu-ko dituzte interesa badute, gi- zonekin gertatzen den moduan;

Behoko argazkian Miren Saenz, GARAKo kazetaria, joan den igandean Behobia-Donostia lasterketan lanean.
Jon URBE | ARGAZKI PRESS

ez da gaitasun intelektualarekin zerikusia duen zerbait. Gizonekin ere gertatzen dira horrelakoak, nire lankideetako inor ez da gai patinajeko hiru salto desberdin bereizteko, eta nik ez ditut gutxiesten horregatik, nork bere espezialitatea du-eta».

Iritzi berekoa da Iribar ere: «Badirudi mutilek genetikoki kirolak gustuko dituztela eta ulertzen dituztela eta gure kasuan, aldiz, hori beti zalantzan jartzen dela. Elkarrizketa batera joan eta 'zuk honetaz badakizu?' eta horrelakoak entzun behar izan nituen. Harritu egiten ziren. Guk erakutsi eta demostratu behar izan dugu profesional onak garela onartuak izateko».

Hari horri tiraka, Hernandori ere egokitu zaio egoera xeblebreak bizitzea: «Lasterketetara joaten hastean denek galdetzen zidaten ea txirrindulariren baten neska-laguna edo arreba nintzen, eta, kazetaria nintzela eta haiek bezala lanean nengoela esaten nienean, arraroa egiten zitzairen. Lasterketen prentsaurrekoetara joandakoan ere ehun kazetaritik emakumeak bat edo bi besterik ez gara izaten».

Horrez gain, egoera puntualen batean sentitu izan da gutxietsia Hernando: «Hainbat kazetari elkarrekin talde bateko kirol zuzendaria elkarrizketatzen ari bagara, nahiz eta galdera nik egin, erantzuterakoan begirada gizonezko kazetariei zuzentzen die normalean. Horrelako gauzak askotan pasatzen zaizkit. Txorakeria dirudi, baina neurri batean gutxietsi egiten zaituzte».

GAITASUNA ZALANTZAN JARRIA

Horiek horrela, lanbideko kideek zein jendeak haiek eginiko lana merezi bezala baloratu eta onartzeko gizonezko kazetariak baino gehiago demostratu behar izan dutela sentitzen dute batzuek. Horietako bat da Gandara; «erredakziotik kanpo sumatu izan dut kirolari buruz hitz egiteko nuen gaitasuna zalantzan jartzen zutela batzuek. Zuk zer dakizu futbolaz eta horrelakoak entzutea egokitu zitzaidan hasieran; 'barkatu, baina nik futboleak jokatu dut,

Natalia Arroyo, «Ara» egunkariko kazetaria eta telebistako futbol esataria, partida batean lanean. Arroyo futbolari ohia da, Bartzelonan eta Espanyolen aritutakoa, eta Kataluniako emakumezkoen futbol selekzioa hautatzailerik bada. Alex GALLARDO

prestatuta nago, eta, beraz, zerbait ulertzeko gai naizela uste dut', erantzun izan dut haserre. Praktikak amaitutakoan behin-behineko kontratuak izan nituen hiru urtez. Ezegonkortasun handiko uneak igaro nituen eta egoera zailak ere bai. Ondorioz, hiru urte egin nituen kazetaritza aldenduta. Gero Hammaika Telebistan itzuli nintzen kazetari lanetara eta berriro jauzi egin nuen ETBra. Jendeak gauza horiek ez dakizki, ezta nagoen lekura iristea zenbat kostatu zaidan ere», kontatu du.

Hernando ere erabat ados dago baieztapen horrekin. Halere, argi du hori ez dela kirolean gertatzen den kontu bat soilik, gizarte osora hedatzen den egoera bat dela baizik: «Sukaldean ere gauza bera gertatzen da. Beti emakumea egon izan da sukaldean eta gizon bat hasi orduko *chef* bilakatzen da. Beste hainbeste gertatzen da modaren munduan. Suposatzen da emakumeoi mundu hori gehiago in-

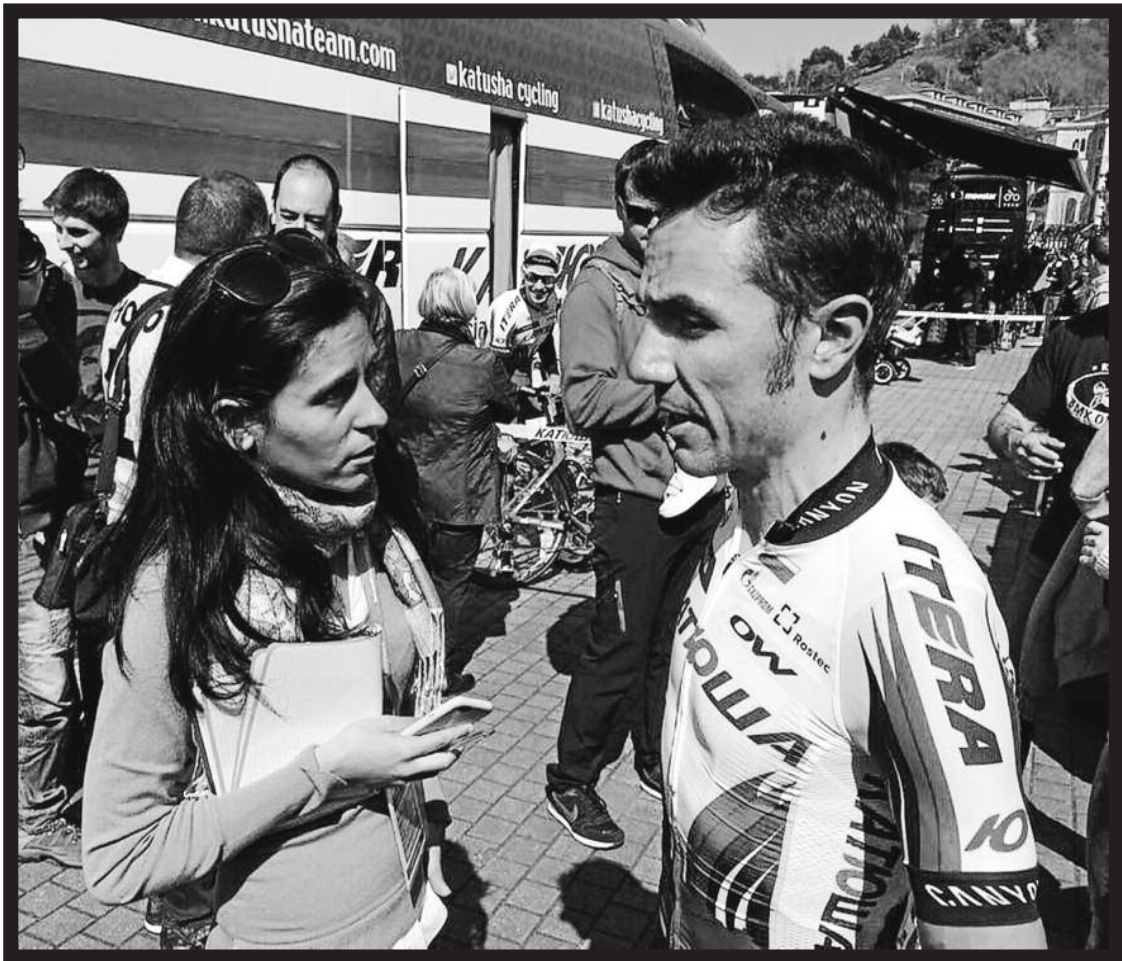
teresatzen zaigula eta gehiago ulertzen dugula, baina, gero, gizonezkoak dira diseinatzaile ospetsuenak», argitu du.

Denen egoerak, ordea, ez dira berdinak, eta Arroyo, Saenz eta Iribarrek ez dute sentipen hori. Aitzitik, bidea inongo oztoporik gabe egin dutela aitortzen dute eta pribilegiatu batzuk direla iruditzen zaie. Era berean, emakumeek gauza batzuetarako abantaila izan dezaketela dio Iribarrek: «Emakumea izateak ematen du harremanak izateko beste sentsibiltate bat, eta zenbait momentutan agian beste tratamendu bat lortzen dugu kirolariek. Nire kasuan, gainera, emakumea izanik eta euskaraz soilik lan eginda, oso gertuko mundu batera eraman nau eta horrek nire ibilbidean kalte baino gehiago asko lagundu dit. Beterie, noski, desberdinduz zer den harreman pertsonala eta zer harreman profesionala».

Egunkarietako kirol erredakzioetan diharduten kazetariak

mota desberdineko lanak jorratu ohi dituzte: Hala nola, albisteak, elkarrizketak, erreportajeak eta kronikak. Bestalde, telebistan edo irratian dabiltzanek, genero horiez gain zuzenekoak, aurkezle lanak, esatari lanak eta aditu lanak ere egiten dituzte. Horietako lanik gehienetan sarritan ikusten dira emakumeak. Aldiz, zuzeneko emankizunetan esatari lanak egiten edo esatariarekin batera analisiak egiten ez. Egoera horren zioa azaldu du Del Riok: «Telebistan ikusten den kirolek %80 inguru futbola da, eta futbola gizonezkoek soilik kontatzen duten kirola da. Halere, gainerako kirol minoritarioetan TVEn emakume dezente ditugu zuzeneko emankizunak egiten; Eva Aguilera, Julia Luna, Lourdes Garcia Campos eta ni neu, besteak beste».

Hain zuzen, horregatik da berezia Arroyoren kasua: emakumeen futbol partidetan aditu lanak egiten hasi ostean, iragan

urtean Gol Television bezalako kate indartsu batean gizonen partidetan lan berbera egiteko aukera eskaini zioten. Gainera, hedabide desberdinetako tertulietara ere gonbidatzen dute: «Ni beti egon naiz une eta leku egokian. Kataluniako TV3 kate-tik emakumeen partidekin has-tean deitu ninduten eta ordutik beste hainbat gauza atera zaiz-kit. Niri agian mesede eta dena egin dit emakumea izateak. Lana ondo egiten nuela ikusita bi-dea ireki didala esango nuke, baina jakitun naiz ez dela joera orokor bat. Halere, ni askotan ez naiz egoeraz ohartzen, niretzat normaltasunaren barruan dago-en zerbait delako. Baina egia da lagun askok esan didatela ni naizela gizonezkoen futbola zu-zeneko emankizunetan eta kate garrantzitsuetan aztertzen du-dan emakume bakarra».

Adituen gaiarekin jarraituz, Del Riok aitortzen du TVEn ez dutela emakumerik futbol emankizunetan, baina bai ordea

bestelako kirol minoritarioetan, nahiz eta pauso hori emateko majo izerditu behar izan zuten: «Ikaragarri kostatu zitzaigun Vi-vi Ruano, Gala Leon edo Conchi-ta Martinez emankizunetan adi-tu lanetan jartzea, izan ere, erabakiak hartzen zituen jende-aren mentalitatea zen jendeak gizonezkoen komentarioak en-tzun nahi zituela».

IRUDIARI LOTUTA

Iribarrek ere badaki ez dela ohi-koena, baina nabarmendu du Euskadi Irratian izan direla eta badaudela emakumeak horrela-ko lanetan: «Nik neuk futbol emankizunak egin nituen kirol erredakziora iritsitakoan. Reala-ren zein Athleticen partidak egin nituen, baita pilota, arrau eta ziklismo emankizunak ere. Analisiak egiterakoan ere nire iritzia eman izan dut arraunean eta ziklismoan. Orain, Maitane Urbieta ere hor dugu».

Gandarak Euskal Telebistako albistegietako kirol tartea aur-

Ezkerreko argazkian Aina-
ra Hernando, «Ciclismo a
Fondo» aldizkari-
ko kazetaria, txirrindulari bat
elkarriketatzen.
Eskuinaldean, Sara
Gandara, Euskal Telebistako
albistegietako kirol
tartearen aurkezlea.

GAUR8

kezten ditu euskaraz, baina esa-tari lanak egiteko aukerarik ez du izan. Hori bai, gustatuko li-tzaioke egunen batean aukera hori izatea: «Ez da normala esa-tari moduan hain emakume gu-txi egotea. Niri pertsonalki asko gustatuko litzaidake eta uste dut ondo moldatuko nintzate-keela. Proposatzea falta da».

Aurkezle lanak egiten dituz-ten emakumeak sarritan dira eztabaida iturri, izan ere, gehie-nak fisikoki oso erakargarriak izaten dira, eta, badirudi, ezau-garri hori betetzen ez duten emakume kazetariak ez dutela lekuri egungo telebistan. Egoe-ra horren aurrean ondorengo hausnarketa egiten du Saenzek: «Aurpegi polit bat bilatzen dute askotan profesional moduan duten gaitasuna aintzat hartu gabe, eta niri ez zait logikoa iru-ditzen. Egia da emakume horiek normalean ondo prestatuak egoten direla, baina beste kon-tuei balore handiagoa eman be-harko litzaikeela uste dut».

«Gauza horiek ez dira onak ez lanbidearentzat, ezta guretzat emakume bezala ere», gaineratu du Hernandok.

Hain zuzen ere, aurkezle iza-tearena da Gandaren lana eta aztertu berri ditugun arrazoi-kin lotutako hitz desegokiak ja-san behar izan ditu noiz edo noiz: «Jende gaiztoa egon bada-go eta entzun behar izan dut ni-re itxura fisikoarengatik nagoe-la telebistan. Baieztape horiek txorakeria hutsak dira eta ezja-kintasunetik eginak».

Halere, bada norabide hori hartu eta atzerako bidea egin duen kate garrantzitsurik, BBC Erresuma Batuko telebista pu-blikoa kasu. Iribarrek plazaratu du adibidea: «BBCn egin zuten aurkezle lanetan kazetari era-kargarriak jartzeko proba, baina gero atzera egin zuten. Izan ere, albisteak ematen dituenak si-nesgarritasuna eman behar du. Horregatik, esperientzia handia-goko kazetarien aldeko hautua egitea erabaki zuten berriro».

Urteotan guztietan bizitakoa kontuan hartuta lanbidean sumatu duten garapenaren gainean galdetuta, iritziak kontrajarririak dira. «Egoera aldatu da eta postuak eta lanak gaitasunaren eta gustuen arabera banatzen dira, ez sexuaren arabera», dio Del Riok. Ez du ikuspegi berdina Hernandok: «Ez dut aldaketa handirik nabaritu. Egia da emakume gehiago gaudela lanbide honetan, baina ez dut uste hobe- to baloratuta gaudenik».

EMAKUME KIROLARIEN PRESENTZIA

Haien lanbidearekin lotuta, emakume kirolariek hedabideetan duten presentzia da etengabe buruan bueltaka darabilten gaietako bat. Ez zaie logikoa iruditzen 2015ean egonda eta esku- ratzen ari diren lorpenak aintzat hartuta, emakume kirolariak kasurik gehienetan bigarren planoan geratzea. Dena den, aipatzen dute puzzlea osatzea eta egoera iraultzea ez dela samurra: «Hemen kontua da futbolak gainerako guztia jaten duela. Euskal Herrian, gainera, gizonen hiru talde ditugu Lehen Mailan eta horiek bertako hedabide guztietan lekua ziurtatuta dute. Egoera orekatzeko diskriminazio positiboa egin beharko litzateke. Gu ahal den neurrian saiatzen gara emakumeei merezi duten lekua eskaintzen. Guri emakumeen kirola interesatzen zaigu», azaldu du Saenzek.

Hedabideek duten joeraz jabetzeko adibide argigarri bat kontatu du Del Riok: «2003an Gimnasiako Munduko Txapelketatik bueltan Espainiako Selekzioaren hegazkin berean egin nuen buelta, eta bertan zegoen urrezko domina lortu berri zuen He-

lena Gomez. Kasualitatez, aire- portuan Txapeldunen Liga jokatzera zihoan Real Madril taldearekin egin genuen topo eta kazetariak ez zioten jaramonik ere egin Gomezi, denak Rauli segika zeuden, hori zen axola zitzaien bakarra; Raul maletari tiraka grabatzea, hain zuzen. Ez du inongo logikarik, baina hori da editoreek nahi dutena. Futbolak gainerako dena jaten du».

Egungo egoera hori izanagatik gaiaren gainean nork bere hausnarketa egin beharko lukeela uste du Iribarrek, arazoa ez baita hedabideena soilik: «Uste dut kontu horrekin denak hipokrita samarrak garela. Hau da, erraza da demanda egitea hau edo bestea ez dutela ematen, baina galdetu pertsona horiei ea zein futbol, eskubalo edo pilota partida ikusten duten. Euskal Herriko Itzulian errepideak jendez beteta egoten dira eta Emakumeen Biran, aldiz, ez da ia inor egoten; eta munduko onenak ikusteko aukera izaten da. Beraz, pertsona horiei galdetu behar zaie ea zer egiteko prest dauden arazoa konpontzeko».

Presentzia urri hori defendatzeko hedabideetako arduradunek erabiltzen duten argudioak audientzia eta interes eta errentagarritasun falta dira, baina Arroyok dio emakumeen kirola ematen denean ere oso gutxi iragartzen dela eta horrela oso zaila dela egoera aldatzea. Ados dago Del Rio ere: «Emakumezkoen kirolak zuk nahi duzun audientzia sortzen du. Hori bai, audientzia hori egiten duzun iragarpenaren, duen babeslearen eta ematen diozuen tarte eta garrantziaren arabera izango da. Begira itzazu Carolina Mari-

nek [Badmintoneko Munduko txapelduna] Europako eta Munduko txapelketako finaleran jokatzen partiden ikusle kopuruak. Kirolari bat domina bat lortzera doanean berdina du emakumea edo gizona den, jendeak erantzuten du. Begiratu waterpoloko edo eskubaloiko emakumezkoen selekzioek txapelketetan aurrera egin dutenean ere nolako audientzia kopuruak eman izan dituzten».

Presentziaz gain, haien gainean idazten denean erabiltzen den terminologia aztertzea merezi duen beste puntuetako bat da, eta, hain zuzen, hor jarri du azpimarra Hernandok: «Zerbait irabaztean gizonak eta emakumeak jasotzen duten tratua oso desberdina da. Igeriketako neska batek domina bat lortzean, ‘sirena’ deitzen diote eta bere edertasuna goraiatzeko da bere kirol jardunari buruz ia ezer aipatu gabe. Aldiz, inork ez du ezer esaten jokalariei hankei edo abdominalari buruz».

BERDINTASUNA URRUN

Pausoak eman diren arren, nahi baino txikiagoak direla esan dute sei kazetariok eta bat datoz esatean bidean aurrera egiteko lagungarria litzatekeela kirol erredakzioetan eta agintaritzan postuetan emakume gehiago izatea. «Emakumeok normalean gurekin dugu begirada eta sentsibilizazio hori, eta, beraz, giltzarri izan liteke», dio Arroyok. «Ni zuzendaria banintz apustu sendoagoa egingo nuke emakume kirolarien alde. Eta ez bakarrik emakumeak direlako, baizik eta haien lorpenekin albiste direlako», gehitu du Gandarak.

Kontuak kontu, ez diote muzin egiten errealtateari, eta, eragiten segi beharra dagoela dioten arren, ez dute uste epe laburrean berdintasuna iritsiko denik. Hitzok jarri du amaiera Del Riok: «29 urte daramatzat borroka honetan, eta, egia esateko, oso gutxi aurreratu da. Hala ere, egia da emakumeok bozkatzeko aukera bera 1931n lortu genuela Espainian eta orain denak egoera berean gaudela. Hortaz, erraza izango ez den arren, ez da amore eman behar».

TIANQI ZHANG

BARTZELONA FUTBOL TALDEAREN
BERRIEMAILEA TXINAKO QQ WEBGUNEAN

«Txinan emakumezkoen futbolak gizonezkoenak baino oihartzun handiagoa du»

Pekingoa (Txina) da sortzez Tianqi Zhang, baina bizitzak ematen dituen itzuliguruak medio Bartzelonan dihardu lanean egun. Eta berak duela urte batzuk imajinatu ere ezingo zukeen lanbide batean gainera, izan ere, Mendebaldeko kulturak erakarrita Espainiar Filologiako ikasketak burutu zituen, baina, orain, kirol kazetari moduan dihardu Bartzelona futbol taldearen gaineko informazioa landuz QQ webgune txinatarrarentzat.

Arritxu Iribar: «Badirudi mutilek genetikoki kirolak gustuko dituztela eta ulertzen dituztela eta, gure kasuan, aldiz, hori zalantzan jartzen dela. ‘Honetaz badakizu?’, galdetu izan didate»

Ainara Hernando: «Lasterketetara joaten hasi nintzenean denek galdetzen zidaten ea txirrindulariren baten neska-laguna edo arreba nintzen»

Zhangek badaki Euskal Herriko hizkuntza euskara dela, eta, hala, gure deia jaso duenean, “kaixo” esanez agurtu gaitu. “Kaixo” eta antzerako beste hitz bakan batzuk ikasi ditu Euskal Herrira eginiko bisita laburretan eta hemengo kultura oso interesgarria dela iritzita ez du baztertzen etorkizunean euskara ikastea.

Bartzelonan eta kirol kazetari moduan lanean, duela urte batzuk pentsaezina.

Egia esateko nire bilakaera berezia izan da. Ni betidanik erakarri izan nau Mendebaldeko kulturak eta horregatik erabaki nuen Espainiar Filologia ikastea, eta, egia esateko, ez naiz batere damutzen, asko gustatzen zaidan mundu bat da-eta. Hori bai, bizitzak buelta asko ematen ditu eta kirol kazetari moduan amaitu dut.

Noiz hasi zinen gaztelania ikasten? Primeran hitz egiten duzu.

2009.urtean hasi nintzen gaztelania ikasten. Ordura arte ez nekien ezer, eta, beraz, sei urte daramatzat zeregin horretan, oraindik ere klaseetara joaten bainaiz. Hurrengo pausoa euskara ikastea izango litzateke. Ez du zerikusirik gaztelerarekin edo hizkuntza erromanikoekin baina oso interesgarria iruditzen zait. Fonetikoki japoniarrarekin topatzen diot antzekotasunen bat.

Ikasketen bidez iritsi zinen lehen aldiz Bartzelonara.

Hala da. 2011. urtean Pekingo Unibertsitatean ikasten ari nintzela urtebetez ikasketak atzerrian egiteko aukera sortu zitzaidan eta aukera horren bidez etorri nintzen estreinakoz Bartzelonara. Jendeak primeran tratatu ninduen, lagun asko egin nituen eta oso esperientzia ona eta aberasgarria izan zen. Orduan erabaki nuen berriro itzultzea.

Halere, aldaketak sumatuko zenituen. Txinako eta hemengo kultura eta ohiturak desberdinak izango dira.

Aldaketa handiena bazkaltzeko eta afaltzeko ordutegietara egokitzea izan zen. Txinan 12:00ak aldera jaten dugu eta Bartzelonara iritsitakoan ordu horretan jotetxeren batera joan eta denek arraro begiratzen ninduten, oso goiz zela esanez.

Lanari dagokionez, Bartzelonara bueltatutakoan hasi zinen kirol kazetari moduan?

Ez. 2014an hasi nintzen QQ webgunean lanean eta Brasilgo Mundialean Argentinako eta Espainiako selekzioen gaineko informazioa landu nuen. Hortik aurrera futbolaren gaineko informazioa landuz jarraitu dut hedabide berdinerako eta iragan urtean hasi nintzen Bartzelona futbol taldearen gorabeherak jorratzen. Urtebete inguru daramat lan horretan. Gainera, nire lehen partida Eibarren aurkakoa izan zen, Euskal Herrikoa talde bat hain justu.

Nola hartu zintuzten Bartzelonaren gaineko informazioa latzen duten gainerako kazetariek?

Nik zorte handia izan dut. Pekinen nengoenean Espainiako kazetari batzuk ezagutu nituen, han espainiar kazetari dezente ibiltzen delako. Adibidez, Espainiako irrati eta telebista publikoetakoak eta Tele 5 katekoak. Horiek asko lagundu zidaten, Bartzelonako lankideak aurkeztuta.

Zer lan egiten dituzu zehazki?

Nire lana batik bat partidaren ostekoa izaten da. Jokalariak elkarrizketatzen ditut eta teknikarien prentsaurrekoetara ere joaten naiz.

Nolakoak dira futboleko izarrak aurrez aurrekoan?

Niri oso adeitsuak iruditu zaizkit. Lan honetan hasi aurretik pentsatzen nuen hain maila altuko jokalariak eta

”

«Kirol kazetariei dagokienez Txinan ez dut alde aldirik sumatzen emakumezkoen eta gizonezkoen artean. Txinan beti esan da emakumeak letratakoak garela eta nabaritzen dela albiste bat emakume batek idazten duenean, detaile eta datu gehiago ematen dituelako»

ospetsuak izanik harro samarrak izan zitezkeela, baina guztiz kontrakoa da: oso gertukoak eta jatorrak dira. Aurreko urtean Pedro, Xavi eta Busquets elkarrizketatu nituen, besteak beste, eta primeran moldatu nintzen denekin.

Messi elkarrizketatzeko aukera izan duzu?

Bartzelonan ez, baina Brasilgo Mundialeko finalaren atarian eman zuen prentsaurrekoan berari galdera bat egiteko aukera izan nuen.

Jendeak ideia bat egin dezan, bertako zein hedabiderekin pareka liteke QQ webgunea?

“Sport” edo “Marca” egunkarien baliokide bat dela esan daiteke, milioika erabiltzaile ditu-eta. Futbolaren eta Espainiako futbol ligako informazio asko topa daiteke bertan, Txinako jendeak gai horien inguruko interes handia du-eta. Izan ere, Espainiako selekzioak lorpen garrantzitsuak eskuratu ditu azken urteotan, eta, ondorioz, Txinan boom bat egon zen. Hori bai, ez da kirolari soilik atxikitako ataria. Bestelako gai batzuk

ere jorratzen dira webgunean, sozialak eta ekonomikoak, besteak beste.

Bartzelona futbol taldeaz aparte bestelako gairik lantzen duzu?

Bai. Aurreko urtean, esaterako, Bartzelonak Kopako finala Athleticen aurka jokatu zuenean, QQ bertako editoreak Athleticen gaineko erreportaje bat egiteko eskatu zidan, taldearen filosofia oso berezia iruditu zitzaion-eta.

Nolako harrera izan zuen erreportajeak Txinan?

Txinan arraroa egiten zitzaien egungoa bezalako mundu globalizatu batean bizita talde batek horrelako filosofia eta baloreak mantentzea, baina oso gustura irakurri zuten nire lana. Komentarioak izan ziren oso kultura purua zela eta Txinan ere horrelako zerbait behar dela.

Konturatuko zinen hemen futbolak gainerako kirol guztiak jaten dituela. Txinan ere hala gertatzen da?

Txinan futbola ez da indar gehien duen kirola. Txinako futbol liga oso gaztea da, hogei urte pasatxo baino ez ditu eta selekzioak behin baino ez du lortu Mundialean egotea. Txinan ping-ponga edo badminton bezalako kirolek arrakasta eta jarraitzaile gehiago dituzte.

Zein da emakumezkoen kirolaren egoera?

Txinan emakumezkoen futbolak gizonezkoenak baino oihartzun handiagoa du. Halere, ekonomikoki laguntza gutxiago du eta oraindik bide asko dago egiteko. Bestelako kirolean egoera aldatu egiten da modalitatearen arabera.

Zein da emakumeek kirol erredakzioetan duten egoera?

Kirol kazetariei dagokienez ez dut alde aldirik sumatzen emakumezkoen eta gizonezkoen artean. Txinan beti esan da emakumeak letratakoak garela, eta, beraz, nabaritzen da albiste bat emakume batek idazten duenean, detaile, informazio eta datu gehiago izaten ditu-eta. Agian duela urte batzuk ez genuen horrenbesteko estimarik, baina orain egoera orekatu egin da.

Bartzelonan jarraitzeko ideia duzu?

Oso gustura nago Bartzelonan eta momentuz bertan jarraitzeko ideia dut. Gainera, uste dut hurrengo urteetan kazetari dezente etorriko direla Txinatik Espainiara bertako informazioa jarraitzera.